Α	O-	-1	1	4

B.A. (Part-III) Examination CO-OPERATION (Optional Subject)

Time: Three Hours] [Maximum Marks: 100

Note:—(1) ALL questions are compulsory.

- (2) Each question carries 20 marks.
- Choose the correct options:
   How many times Annual General Meeting be called in a year?
  - (A) 01
  - (B) 02
  - (C) 03
  - (2) Who chooses the President of the first general meeting?
    - (A) Central Government
    - (B) Person who are present for meeting
    - (C) Registrar
  - 3) In which year the first co-operative law was implemented in India?
    - (A) 1901
    - (B) 1904
    - (C) 1912
  - (4) In which book the detailed note of the meeting work does take?
    - (A) Minute
    - (B) By-laws
    - (C) Memorandum

(Contd.)

UBS-48505(Rc)

(Contd.)

UBS- 48505(Rc) 4

to change the by-laws? (A) (B) (C) (16) For the lawful meeting, what do you call for the necessary number of the members? (A) Legal number (B) Quorum (C) Population (17) Who does not have the ownership of Co-operative Society? (A) President (B) Member (C) Auditor (18) Who does control over the meeting of Co-operative Society? (A) President of meeting (B) Secretary (C) Auditor

(14) What do you call for granted proposal in a meeting

(15) How many votes are necessary to pass the resolution

of co-operative society?

(A) Particulars

(B) Resolution(C) Notes

www.sgbauonline.com

(5)	In co-operative society meeting, his necessary to pass the resolut	• •		o has the authority to extend eral meeting?	the limit of Annual
	membership of the member?		(A)	Secretary	
	(Λ) $\frac{3}{4}$		(B)	Registrar	
	(A) 4	,	(C)	President	1
	2	·	(10) Wh	o has the authority to give th	ne casting vote in a
	$(B) \overset{\cdot}{3}$			cting of co-operative society	
	2		· (A)	Secretary	
	(C) $\frac{-}{4}$	1	(B)	President of meeting	
(6)	Who does call the first general mee	ting of co-operative	(C)	Auditor	1
	society?		` ,	om do you call Brahma, Visi	hnu, Mahesh in the
	(A) Chairman		• ,	operative movement?	,
	(B) Auditor	•		President	
(7)	(C) Promoter How many minimum members	l were necessary to	(B)		
(/)	establish the co-operative society l	•	` '	Secretary	1
	Law of 1904?	· ····· · · · · · · · · · · · · · · ·	` ′	nich meeting is compulsory in	n a year for the Co-
	(A) 05		, ,	erative Society by law?	 , , ,
	(B) 07		•	Annual general meeting	
(0)	(C) 10	1	(B)		
(8)	To call special general meeting, h	ow many members	(C)	•	1
	writing demand is necessary?	•	,	which year the present multi	istate Co operative
	(A) $\frac{1}{2}$		• • •	•	-
	7 3			ciety Act was implemented in	n muia r
	(B) $\frac{1}{4}$		• •	1998	
	4		(B)		1
	(C) $\frac{1}{2}$	1	(C)	2010	1
UBS 485	` ' 5	(Contd.)	UB\$—48505(Re	3	(Contd.)

खातेवही महहणजे काय ? खातेवहीचे महत्व स्पष्ट करा.
 20

किंवा

खालील माहितीवरून श्री हरी यांचे 31 मार्च 2015 रोजीचे अधिकोष समाधान विवरण तयार करा :

- (i) रोकड पुस्तकानुसार बँकेतील शिल्लक 5,000 ह.
- (ii) श्री रिव यांनी 500 रु. परस्पर बँकेत भरले परंतु त्याची नोंद रोकड पुरतकात केली नाही.
- (iii) पासबूकात जमा केलेले व्याज 100 रु. आहे ज्याची नोंद रोकड़ पुसतकात नाही.
- (iv) श्री राउत यांना 400 रु. चा चेक दिला पण तो त्यांनी वसुलीसाठी बँकेत दिला नाही.
- (v) बँकेने आकारलेल्या 50 रु. सेवा शुल्काची नोंद रोकड पुस्तकात नाही.
- (vi) रोकड़ पुस्तकात नोंदिविलेले परंतु बँकेत जमा न केलेले 200 रु. चे. चेक. 20
- परीक्षा सूची म्हणजे काय ? परीक्षा सूची तयार करण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

किंवा

(19) On whose recommendation in India, the Co-operative Society Act 1904 was implemented? (A) Sir Edward Law (B) Robert Owen (C) Vaikunthalal Mehta (20) In which year was the Maharashtra State Co-operative Society Act implemented? (A) 1904 (B) 1932 (C) 1960 Answer the following questions: What is meant by Three Columns Cash Book ? 5 5 What is meant by Book-Keeping? What is meant by Subsidiary Book? 5 5 What is meant by Cash Book? OR State the objectives of Book-Keeping. 5 Distinguish between Journal and Ledger. What types of transactions are recorded in a Sale 5 Book? (h) Explain the structure of Purchase Book. What is meant by the Ledgers? Explain the importance 20 of Ledgers. OR From the following information, prepare bank reconciliation statement of Shri Hari as on 31 Dec. 2015: Bank balance as per cash book is Rs. 5,000.

UBS-48505(Re)

(Contd.)

- (ii) Shri. Ravi directly deposited in our bank account Rs. 500 but it was not recorded in the cash book.
- (iii) Interest deposited in pass book Rs. 100 but not recorded in cash book.
- (iv) Cheque of Rs. 400 issued to Shri Raut but was not presented in bank for payment.
- (v) Bank charges of Rs. 50 were not entered in the cash book.
- (vi) Bank cheque recorded in cash book but not deposited in bank Rs. 200.
- What is meant by Trial Balance? Explain the different methods of preparing Trial Balance.

OR

From the following Trial Balance of Sale Purchase Co-operative Society, Nandgaon as on 31st March 2015, prepare the Trading and Profit and Loss Accounts for the year ending on 31st March 2015, and Balance Sheet as on that date .

Particulars	Debit	Credit (Rs.)
	(Rs.)	(KS.)
Opening stock	6,000	-
Purchases	22,000	-
Tax	1,000	-
Wages	2,000	_
Rent	3,000	<u> </u>
Building	20,000	_
Cash in hand	500	_
Cash at bank	1,500	_
Motor Car	35,000	-
Salary	3,000	-
Sales return	1,000	_
Advertisement	5,000	_
Capital	_	40,000

(17) सहकारी संस्थेची मालकी कोणाकडे नसते ?
(अ) अध्यक्ष
(ब) सभासद
(क) अंकेक्षक ।
(18) सहकारी संस्थेच्या सभेवर कोण नियंत्रण ठेवतो ?
(अ) सभेचा अध्यक्ष
(ब) सचिव
(क) अंकेक्षक 1
(19) कोणाच्या शिफारशीवरून भारतात 1904 चा सहकारी
संस्था कायदा लागू करण्यात आला ?
(अ) सर एडवर्ड लॉ
(ब) रॉबर्ट ओवेन
(क) वैकूंठलाल मेहता 1
(20) महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था कायदा कोणत्या वर्षी
लागू करण्यात आला ?
(अ) 1904
(অ) 1932
(新) 1960 1
2. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :
(अ) तीन रकान्यांचे रोकड पुस्तक म्हणजे काय ? 5
(ब) पुस्तपालन म्हणजे काय ? 5
(क) सहाय्यक पुस्तके म्हणजे काय ?
(ड) रोकड पुस्तक म्हणजे काय ?
किंवा
(इ) पुस्तपालनाची उदिष्ट्ये सांगा. 5
(फ) रोजकीर्द व खतावणी यातील फरक सांगा. 5
(ম) विक्री पुस्तकात कोणत्या प्रकारचे व्यवहार लिहीले
जातात ?
(ह) खरेदी पुस्तकाचे स्वरूप स्पष्ट करा. 5
UBS—48505(Re) 11 (Contd.)

(अ) वार्षीक साधारण सभा (ब) विशेष साधारण सभा (क) पहिली साधारण सभा (क) पहिली साधारण सभा (13) भारतात सध्याचा बहुराज्यीय सहकारी कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला ? (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या संस्थेला काय म्हणतात ?		री संस्थेला वर्षातून एकदा कायद्याने कोण् बंधनकारक असते ?	गती सभा
(ब) विशेष साधारण सभा (क) पहिली साधारण सभा (13) भारतात सध्याचा बहुराज्यीय सहकारी कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला ? (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	(광)	वार्षीक साधारण सभा	
(क) पहिली साधारण सभा 1 (13) भारतात सध्याचा बहुराज्यीय सहकारी कायदा कोणात्या वर्षी लागू करण्यात आला ? (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 1 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण 1 (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरादाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या			
(13) भारतात सध्याचा बहुराज्यीय सहकारी कायदा कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आला ? (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या			1
वर्षी लागू करण्यात आला ? (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 1 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण 1 (15) पोटिनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) $\frac{2}{3}$ (ब) $\frac{3}{4}$ (क) $\frac{2}{4}$ 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या			-
 (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटिनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 2/4 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 			1-1 10-11
 (क) 2010 (क) 2010 (14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 		-1	
(14) सहकारी संस्थेच्या सभेमध्ये मंजूर केलेल्था प्रस्तावास काय म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण 1 (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) $\frac{2}{3}$ (ब) $\frac{3}{4}$ (क) $\frac{2}{4}$ 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	, ,	•	
म्हणतात ? (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण 1 (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) $\frac{2}{3}$ (ब) $\frac{3}{4}$ (क) $\frac{2}{4}$ 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	(ক)	2010	1
 (अ) विवरण (ब) ठराव (क) टिपण (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरादाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 2/4 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 			वास काय
 (ब) ठराव (क) टिपण 1 (15) पोटिनियमात बदल करण्याकरिता ठरावाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 			
 (क) टिपण 1 (15) पोटनियमात बदल करण्याकरिता ठरादाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 			
(15) पोटिनियमात बदल करण्याकिरता ठरादाच्या बाजूने किती मते मिळणे आवश्यक आहे ? $ (3) \ \frac{2}{3} $ (ब) $\frac{3}{4}$ (क) $\frac{2}{4}$ 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकिरता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	, ,	•	
मते मिळणे आवश्यक आहे ? $ (3) \ \frac{2}{3} $ $(a) \ \frac{3}{4} $ $ (क) \ \frac{2}{4} $ $ (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या$	` '		-
 (अ) 2/3 (ब) 3/4 (क) 2/4 (क) 4/4 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 			रूने किती
 (ब) 3/4 (क) 2/4 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या 	मत	मळण आवश्यक आहे !	
(क) $\frac{2}{4}$ 1 (16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	(31)	$\frac{2}{3}$	
(16) सभा कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या सभासदांच्या	(অ্)	$\frac{3}{4}$	
	(ক)	$\frac{2}{4}$	1
संख्येला काय म्हणतात ?	(16) सभा व	कायदेशिर होण्याकरिता आवश्यक असणाऱ्या स	भासदांच्या
	संख्येल	॥ काय म्हणतात ?	
(अ) कायदेशीर संख्या	(अ)	कायदेशीर संख्या	
(ब) गणसंख्या	(ন্ব)	गणसंख्या	
(क) लोकसंख्या 1	(ক)	लोक सं ख्या	1
UBS—48505(Re) 10 (Contd.)	UBS-48505(Re)	10	(Contd.)

Particulars	Debit (Rs.)	Credit (Rs.)
Creditors	_	20,000
Purchase return		1,000
Bills Payable	_	2,000
Sales		34,000
Commission received		3,000
	1,00,000	1,00,000

Adjustment: Closing stock was valued at Rs. 10,000.

Ans	wer the following questions:	
(a)	What is meant by a Continuous Audit?	5
(b)	What is meant by an Audit?	5
(c)	What is meant by an Audit Class?	5
(d)	State the advantages of a Co-operative Audit.	5
	OR	
(e)	What is meant by an Annual Audit?	5
(f)	State the powers of the Co-operative Auditor.	5
(g)	What is meant by an Audit Certificate?	5
(h)	State the duties of the Co-operative Auditor.	5

(मराठी माध्यम)

सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडविण आवश्यक आहेत.

(2) प्रत्येक प्रश्नास 20 गुण आहेत. 1. योग्य पर्याय निवडा :

- (1) वार्षीक साधारण सभा वर्षभऱ्यात किती वेळा बोलाविली जाते ?
  - (अ) 01
  - (ৰ) 02
  - (क) 03

(Contd.)

UBS-48505(Re)

5.

www.sgbauonline.com

	पहिल्या साधारण सभेच्या अध्यक्षाची नि	वड कोण करते ?	(7)	1904 च्या सहकारी करण्यास कमीत कमी	कायद्यानुसार सहको	ारी संस्था स्थापन भवशकता होती ?
	(अ) केन्द्र सरकार				क्ता समासमाया प	HAKALVII GIVII :
	(ब) सभेला उपस्थित व्यक्ति			(अ) 05		
	(क) निबंधक	1 .		(জ) 07		
(3)	भारतात पहिला सहकारी कायदा व	होणत्या वर्षी लागू	•	(事) 10		1
	करण्यात आला ?		(8)	विशेष साधारण सभ	मा बोलावण्याकरिता	किती सभासदांनी
	(अ) 1901	ı	,	लेखी मागणी करणे	। आवश्यक आहे 🤅	
	(ৰ) 1904			1		
	(新) 1912	1		$(31) \frac{1}{2}$		
	सभेच्या कामकाजाची सविस्तर नोंद	कोणत्या पस्तकात		3		
(4)				$(\mathbf{a}) \frac{1}{4}$		
	केली जाते ?			(4) 4		
	(अ) इतिवृत्त			i		1
	(ब) घटनापत्रक	1		(<del></del> क) <u>-</u>		ı
	(क) उपविधी	प्राप्तक दर कराणीचा	(9)	सहकारी संस्थेची	वार्षिक साधारण स	भा घेण्याची मुदत
(5)	सहकारी संस्थेच्या सभेत सभासदाचे सध	भारतिक पद गर्भागाः भारतिक सम्बन्धाः	(*)	वाढवन देण्याचा	अधिकार कोणाला ः	असतो ?
	ठराव सम्मत करण्याकरिता किती बहुम	नताचा गरण अत्तराः		ू (अ) सचिव		
	3			(ब) निबंधक		
	(31) -4			(क) अध्यक्ष		1
	2		(10	)) सहकारी संस्थेच्य	।। सभेमध्ये निर्णा	यक मत देण्याचा
	$(\overline{3}) \frac{2}{3}$		(10	अधिकार कोणाला	असतो ?	
	-		1	(अ) सचिव		
	$(\overline{+})$ $\frac{2}{4}$	1		(ब) सभेचा अध्य	ा क्ष	
	~~'~~	<u>→</u> → 3		(क) अंकेक्षक		1
(6)	सहकारी संस्थेची पहिली साधारण स	भा काण बालावता !	(1:	1) सहकारी चळवळीत	ब्रम्हा विष्णु, महेश	कोणाला म्हणतात ी
	(अ) अध्यक्ष		(1)	(अ) अध्यक्ष	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
	(ब) अंकेक्षक			(ब) निबंधक		
		1		(क) सचिव		1
	(क) प्रवर्तक	1	UBS—48	• •	9	(Contd.)
UBS 48	3505(Re) 8	(Contd.)	₩ <u>₩</u>	5505(1 ~~0~~)		

विवरण	नावे	जमा
1944	(₹.)	(₹.)
 केराया	3,000	- }
	20,000	-
भवन _{हाथ} में रोकड	500	-
हाय न राग्य बैंक में रोकड	1,500	
बक न राग्य मोटर गाडी	35,000	_
_	3,000	-
वेतन	1,000	_
विक्रय प्रत्याय	5,000	_
विज्ञापन ~~४.०~~		40,000
पूँजी	_	20,000
उत्तमणी		1,000
क्रय प्रत्याय	_	2,000
देय विपत्रे		34,000
विक्रय	-	3,000
प्राप्त कमिशन	1,00,000	1,00,000

समायोजना : अंतिम स्कंध का मूल्य 10,000 रु. लगाया गया।

5. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिये :
(अ) सतत अंकेक्षण किसे कहते हैं ?
(ब) अंकेक्षण किसे कहते हैं ?
(क) अंकेक्षण वर्ग किसे कहते हैं ?
(इ) सहकारी अंकेक्षण के लाभ बताइये।
अथवा
(इ) वार्षिक अंकेक्षण किसे कहते हैं ?
(फ) सहकारी अंकेक्षक के अधिकार बताइये।
(ग) अंकेक्षण प्रमाणपत्र किसे कहते हैं ?
(ग) अंकेक्षण प्रमाणपत्र किसे कहते हैं ?
(ह) सहकारी अंकेक्षक के कर्तव्य बताइये।

20

खरेदी-विक्री सहकारी संस्था, नांदगावच्या 31 मार्च, 2015 च्या खालील परीक्षा सूचीवरून 31 मार्च, 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे व्यापार खाते, नफातोटा खाते व त्याच तारखेचः तालेबंद तयार करा :

तालेबंद तयार करा : विवरण	नावे	जमा
विवरण	(₹.)	(₹.) ┆
प्रारंभण स्कंध	6,000	- 1
खरेदी	22,000	-
कर	1,000	
मजूरी	2,000	- }
भाडे	3,000	-
इमारत	20,000	-
हरतस्य रोकड	500	-
अधिकोषस्थ रोकड	1,500	-
मोटार गाडी	35,000	<i>-</i> -
पगार	3,000	_
विक्री परत	1,000	_ !
जाहीरात	5,000	_
भांडवल	_	40,000
धनको		20,000
खरेदी परत		1,000
देय हुंड्या	_	2,000
विक्री	-	34,000
कमिशन मिळाले		3,000
	1,00,000	1,00,000

समायोजना : शिल्लक मालाची किमंत 10,000 रु. होती. 20

UBS-48505(Re)

13

(Contd.)

200

5.	खालील प्रश्नांची उत्त रे दा :			
	(अ) सतत अंकेक्षण म्हणजे काय ?	5		
	(ब) अंकेक्षण म्हणजे काय ?	5		
	(क) अंकेक्षण वर्ग म्हणजे काय ?	5		
	(ड) सहकारी अंकेक्षणाचे फायदे सांगा.	5		
	्र किंवा			
	(इ) वार्षिक अंकेक्षण म्हणजे काय ?	5		
	(फ) सहकारी अंकेक्षकाचे अधिकार सांगा.	5		
	(ग) अंकेक्षण प्रमाणपत्र म्हणजे काय ?	5		
	(ह) सहकारी अंकेक्षकाची कर्तव्ये सांगा.	5		
	(हिन्दी माध्यम)			
	सूचना :—(1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।			
	(2) प्रत्येक प्रश्न के 20 अंक हैं।			
1.	सही विकल्प चुनिए :			
	(1) वार्षिक साधारण सभा साल में कितनी बार व्	बूलायी जा		
	सकती है ?	•		
	(স) 01			
	(ৰ) 02			
	(帝) 03	1		
	(2) पहली साधारण सभा के अध्यक्ष का चुनाव कौ	न करता		
	₹ ?			
	(अ) केन्द्र सरकार			
	(ब) सभा में उपस्थित व्यक्ति			
	(क) निबंधक	1		
	15-11-1			

निम्नलिखित तथ्यों के आधार पर श्री हरी का 31 मार्च 2015 का अधिकोष समाधान विवरण तैयार किजिए :

- (i) रोकड पुस्तक के अनुसार अधिकोष आधिक्य 5,000 रु.
- (ii) श्री रिव ने 500 रु. सीधे बैंक मे जमा किए, परंतु उसकी प्रविष्टि रोकड़ पुस्तक मे नहीं की गयी।
- (iii) पासबुक में जमा किया ब्याज 100 रु. जिसकी प्रविष्टी रोकड पुस्तक में नहीं हुई।
- (iv) श्री राऊत को 400 रु. का चेक दिया गया, परंतु वह वसूली के लिए बैंक मे भेजा नहीं गया।
- (v) बैंक की 50 रु. की सेवाशुल्क प्रविष्टि रोकड़ पुस्तक में नहीं की गयी।
- (vi) रोकड़ पुस्तक में नोंद किया गया लेकिन बैंक में जमा न किया गया चेक 200 रु.।
- 4. परीक्षा सूची किसे कहते हैं ? परीक्षा सूची तैयार करने की विभिन्न पद्धतियाँ स्पष्ट कीजिये। 20

अथवा

खरेदी-बिक्री सहकारी समिति, नांदगाव के 31 मार्च, 2015 के निम्निलिखित परीक्षा सूची से 31 मार्च, 2015 वर्ष के लिये व्यापार लेखा, लाभालाभ लेखा और उसी तिथि का तालेबंद तैयार कीजिये:

विवरण	नावे	जमा
	(<u>@</u>)	(रु.)
प्रारंभण स्कंथ	6,000	
क्रय	22,000	_
कर	1,000	
भृति	2,000	- /

19

UBS—48505(Re) 14 (Contd.)

UBS--48505(Re)

(Contd.)

			·			
	(18) सहकारी समिति की सभा पर कौन नियंत्रण	ारखता है ?	: (3)	भारत में पहला स	हकारी अधिनियम	कौनसे साल लाग्
	(अ) सभा का अध्यक्ष			हुआ ?		
	(ब) सचिव		ı	(अ) 1901		
	(क) अंकेक्षक	1	ļ	(ৰ) 1904		
	(19) किसके सिफारिश से भारत में सहकारी अधि	व्रेनियम 1904	:	(事) 1912		1
	लागू किया गया ?		(4)	सभा में हुये कामका में लिखा जाता है	ाज का विस्तृत टिपए ->	ग कान सं किताब
	(अ) सर एडवर्ड लॉ		•	(अ) इतिवृत्त	!	
	(ब) रॉबर्ट ओवेन		>	(ब) घटनापत्रक		
	(क) वैक्ठलाल मेहता	. 1		(क) उपविधि		1
	(20) महाराष्ट्र राज्य सहकारी समिति अधिनियम	कौन से साल	(5)	सहकारी समिति की	सभा में सभासद	का सभासदत्व रह
•	में लागू हुआ ?			करने का ठराव मंज	बूर करने के लिए	कितने बहुमत की
	(স) 1904			आवश्यकता है ?		
	(ৰ) 1932			3		
	(क) 1960	1		(37) $\frac{3}{4}$		
2.	निम्नलिखित प्रक्नों के उत्तर दीजिए :	_		2		
	(अ) त्रिन्स्तंभी रोकड़ पुस्तक किसे कहते हैं ?	5		(ब) ~~2~~		
	(ब) पुस्तपालन किसे कहते हैं ?	5		5		
	(क) सहायक पुस्तक किसे कहते हैं ?	5		$(\mathfrak{P}) \frac{2}{4}$		. 1
	(ड) रोकड पुस्तक किसे कहते हैं ?	5		4	•	_
	अथवा	-	(6)	सहकारी समिति की है ?	पहला साधारण र	अभा कौन बुलाता
	(इ) पुस्तपालन की उद्दिष्टे बताइए।	5		'र ! (अ) अध्यक्ष		
	(फ) पंजी और प्रपंजी इनमें भेद बताइए।	5	:	(ब) अंकेक्षक		
	(ग) विक्रय पुस्तक में कौन से व्यवहार की न	ोंद्र की जाती	:	(क) प्रवर्तक		1
	है ?	5	(7)	1904 के सहकारी	ो अधिनियम् के	अनुसार सहकारी
	(ह) क्रय पुस्तक का स्वरूप स्पष्ट कीजिए।	5		समिति की स्थापना	करने के लिए क	म से कम कितने
3.	खातेबही किसे कहते हैं ? खातेबही का महत्व स	-पष्ट कीजिए।		सभासदों की आवश् (अ) 05	यकता था !	
		20		(ৰ) 07		
	. अथवा			(क) 10		
				. ,		1
UBS-	-48505(Re) 18	(Contd.)	UBS-4850	)5(Re)	15	(Contd.)

www.sgbauonline.com

1 .

(8) विशेष साधारण सभा बुलाने के लिए कितने सभासदों द्वारा लिखित माँग करने की जरूरत है ? (अ) $\frac{1}{3}$ (ब) $\frac{1}{4}$	) k	(13) भारत में अभी ले कौन से साल में (अ) 1998 (ब) 2002 (क) 2010 (14) सहकारी समिति क्या कहते हैं ? (अ) विवरण (ब) ठराव	िलागू किया गया की सभा में मंजूर वि	?
(क) 5 (9) सहकारी समिति की वार्षिक साधारण सभा लेने की मुदत बढाने का अधिकार किसको है ?		(क) टिप्पणी (15) पोटनियम (उपवि	धि) में बदल करने मत मिलना आवश्य	
(अ) सचिव (ब) निबंधक (क) अध्यक्ष		$(3) \frac{2}{3}$		
(क) अध्यक्त (10) सहकारी समिति की सभा में निर्णायक मत देने का अधिकार किसको रहता है ?		$(\overline{a})$ $\frac{3}{4}$		
(अ) सचिव (ब) सभा का अध्यक्ष		(क) 2/4		1
(क) अंकेक्षक (11) सहकारी आंदोलन में ब्रम्हा, विष्णु, महेश किसको कहते हैं ?	•		क्या कहते हैं ?	र आवश्यक सभासदों
रु : (अ) अध्यक्ष (ब) निबंधक	 *	(अ) कायदेशीर (ब) गणसंख्या	संख्या	
(क) सचिव 1 (12) सहकारी समिति को साल में एक बार अधिनियम के	!	(क) लोकसंख्या (17) सहकारी समिति	की मालकी किसके प	l शास नहीं रहती है ?
अनुसार कौन सी सभा लेना आवश्यक है ? (अ) वार्षिक साधारण सभा (ब) विशेष साधारण सभा		(अ) अध्यक्ष (ब) सभासद (क) अंकेक्षक		1
(क) पहली साधारण सभा 1	_		17	(Contd.)
UBS—48505(Re) 16 (Contd.)	į l	JBS48505(Re)	17	(Conta.)